

Norske journalister går stadig mer til venstre – hva betyr det for den politiske journalistikken?

*Av Jan Erik Grindheim, statsviter i Civita
og ved Universitetet i Sørøst-Norge, Handelshøyskolen*

Norge, og nabolandene Danmark, Finland og Sverige, skårer høyt på internasjonale sammenligninger av yrings- og pressefrihetens kår, spesielt når det gjelder medias rolle som «den fjerde statsmakt». Det vil si den rollen som mediene har pålagt seg selv i et liberalt demokrati, hvor journalister og redaktører skal være det som ofte kalles «vaktbikkjer» for å avsløre og dekke maktbruk og eventuelt maktmisbruk i politikken. Men rollen som den fjerde statsmakt kan også forstås i et videre perspektiv, hvor mediedekningen av det politiske livet i seg selv blir en del av det politiske livet. Hvordan skal vi da forholde oss til at de politiske preferansene til norske journalister ser ut til å være langt mer i favør av partiene på venstresiden enn høyresiden i norsk politikk? Kan vi stole på at journalistene refererer og kommenterer politikken så objektivt som mulig? Hvordan påvirkes de eventuelt av hvordan den politiske situasjonen endres over tid?

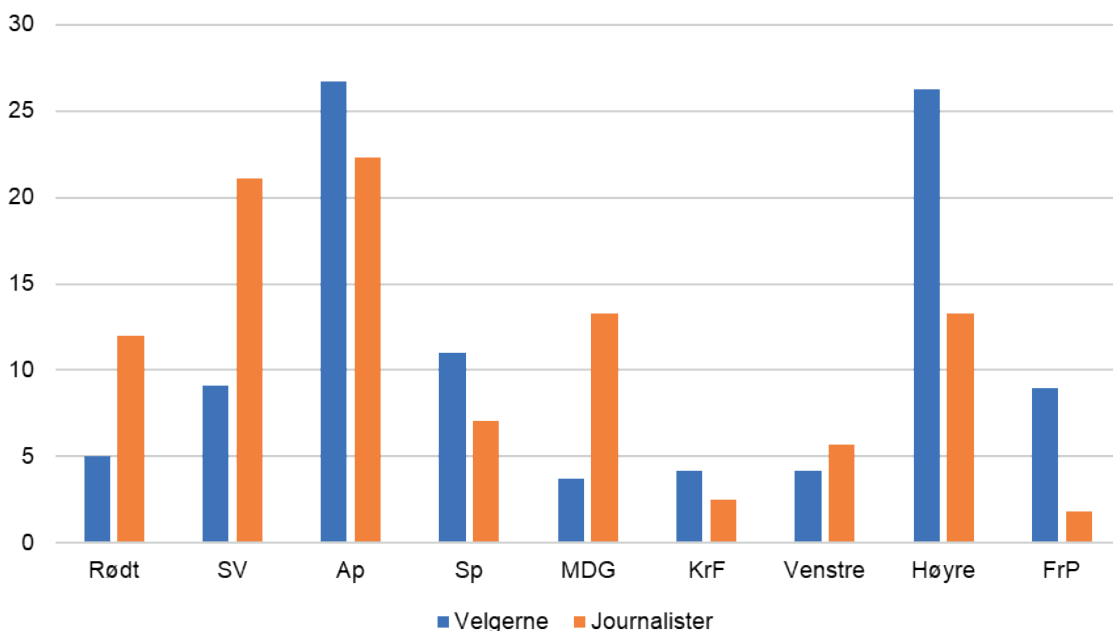
Journalister i utakt med befolkningen

Høsten 2021 er det stortingsvalg igjen. Gitt dagens politiske situasjon, litt over ett år i forveien, ser det ut til å kunne bli jevnt løp også denne gangen. Meningsmålinger viser at det for øyeblikket er venstresiden som ligger best an til å vinne valget, men høyresiden og de selverklærte sentrumpartiene ligger ikke så langt etter. Gitt at det finnes mange velgere rundt de to magnetpolene Arbeiderpartiet og Høyre som ikke har bestemt seg for det ene eller andre alternativet, er mulighetene åpne for både en borgerlig og sosialistisk seier i neste års valg.

Siden vi som velgere primært møter politikken gjennom media, er det viktig at journalistene, sett under ett, refererer og kommenterer den politiske utviklingen på en mest mulig objektiv måte, selv om det for dem er like vanskelig som for oss å være nøytrale når det gjelder politiske holdninger. Men gjør de det når undersøkelser viser at journalistene langt oftere stemmer på partier på venstresiden i norsk politikk enn det befolkningen ellers gjør? Og blir dekningen av politikken variert nok når vi vet at journalistene ofte går i flokk når en sak har medias interesse?

Hvis vi hadde satt sammen dagens storting ut fra norske journalisters politiske holdninger, slik disse kommer til uttrykk i en surveyundersøkelse fra 2019, ville Stortinget ha blitt langt rødere enn det er i dag. Som vi kan se av figur 1 nedenfor, ville den borgerlige siden bestående av Høyre, KrF, Venstre og FrP bare fått 23,3 prosent av stemmene, dersom norske journalisters politiske preferanser ble lagt til grunn, mens de ville ha fått 43,7 prosent av befolkningens stemmer.

Figur 1: Velgernes og journalistenes politiske preferanser 2019 (prosent)

Spørsmål: Dersom det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på?

Kilde: *Medieundersøkelsen* (2019).

Det ville ha gitt en helt annen mandatfordeling på Stortinget enn det befolkningen ønsker, med en klar overvekt av mandater for venstresiden. Riktignok ser befolkningen i denne undersøkelsen

ut til å ha gått mer til venstre totalt sett enn ved stortingsvalget i 2017, men at forskjellen er så stor, er overraskende og kanskje noe urovekkende. Hvis befolkningen fikk bestemme, ville antall mandater være rundt 50/50 mellom høyre- og venstresiden, mens et storting valgt av journalistene ville være sammensatt av tre fjerdedeler av mandatene fra venstresiden og kun en fjerdedel av mandatene fra høyresiden. Det er spesielt Rødt, SV og MDG som gjør det langt bedre blant journalistene enn i befolkningen, mens det er motsatt for Høyre og FrP, og mer jevnt for Venstre, KrF, Sp og Ap, selv om de små partiene ville ha blitt uforholdsmessig hardt rammet, hvis de mistet rundt halvparten av stemmene.

Arbeiderpartiet har tapt mest

Dataene i dette notatet er hentet fra en årlig medieundersøkelse som organisasjonen Nordiske Mediedager har gjennomført siden 1999. Undersøkelsen blir utført av Respons Analyse AS, med særskilt støtte fra Fritt Ord og Rådet for anvendt medieforskning. Blant respondentene finner vi et representativt utvalg av medlemmene i Norsk Journalistlag, nærmere bestemt i overkant av 5-600 personer (varierende fra år til år) av en medlemsmasse på rundt 6 000 aktive journalister. Det vil si en svarprosent på rundt 10, som er såpass lavt at det har vært brukt som kritikk mot undersøkelsen.¹ Det samme gjelder at undersøkelsen går til alle journalister, og ikke bare til dem som arbeider med politikk. Men det er et bevisst valg å bruke data fra en undersøkelse av alle typer av journalister sammenlignet med befolkningen forøvrig, siden journalister generelt arbeider med samfunns spørsmål som i vid forstand kan sees på som politiske. Gitt disse kritiske innvendingene, skal vi her likevel se nærmere på norske journalisters politiske preferanser i perioden 2005-2019.

Som vi ser av tabell 1 på neste side, har det vært store endringer i norske journalisters politiske preferanser fra 2005 til 2019. Men hvis vi grupperer partiene Rødt, Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne sammen på den politiske venstresiden, og Kristelig Folkeparti, Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet på den politiske høyresiden, ser vi at fordelingen over tid varierer mellom grovt sett 60 og 70 prosent for venstresiden og mellom 30 og 40 prosent for høyresiden.

Tabell 1 Norske journalisters politiske preferanser 2005-2019 (prosent)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rødt	2	3	4	3	5	5	4	7	4	5	5	7,2	8,3	11,8	12
SV	32	21	20	16	18	21	17	12	11	11	11	13,4	12,2	21	21,1
Ap	33	40	37	35	43	39	33	35	30	35	43	35,2	33	20,8	22,3
Sp	1	4	3	4	2	3	3	3	3	3	3	4	7,1	7,2	7,1
MDG									6	10	13	10,6	8,1	7,9	13,3
Krf	5	4	4	3	1	2	3	3	3	6	3	3,2	3,4	3	2,5
Venstre	6	11	11	20	14	12	14	13	15	13	11	10,8	10,1	8,5	5,7
Høyre	16	13	14	14	13	14	23	22	24	15	10	13,5	13,5	16,6	13,3
FrP	3	4	5	3	3	2	1	2	3	2	1	1,4	3,6	2,8	1,8
Andre	1	1	1	2	2	1	1	3	0	0	0	0,5	0,8	0,4	0,7

Spørsmål: Dersom det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på?

Kilde: *Medieundersøkelsen 2016*, s. 2; 2017, tab. 32 og 2019, tab. 27.

Samtidig ser vi at når det nærmer seg et stortingsvalg, endres styrkeforholdet mellom høyre- og venstresiden. I 2008 styrket høyresiden seg til 42 prosent, men gikk tilbake til 33 prosent i selve valgåret. Det samme skjedde i 2011, men da økte støtten til høyresiden frem mot valget og nådde en topp på 45 prosent i selve valgåret 2013. Året etter sank imidlertid støtten til høyresiden igjen til 36 prosent og i 2015 ned til 25 prosent, for så å gå opp igjen til 29 prosent i 2016 og 31 prosent i 2017 og 2018, før den falt helt ned til 24 prosent i 2019.

Journalistene er blitt langt mer radikale

Ut fra de dataene vi har her, kan vi ikke si noe på individnivå om hvor de enkelte journalistene går og kommer fra når de skifter støtte til de politiske partiene, men vi kan si noe om trender på overordnet nivå. Det ser da ut til at når Høyre taper terreng, vinner Arbeiderpartiet, og motsatt. Men dette endrer seg etter valget i 2017, da Arbeiderpartiet går fra 33 prosents oppslutning i valgåret, til 20,8 prosent i 2018 og 22,3 prosent i 2019, mens Høyre går opp fra 13,5 prosent i 2017 til 16,6 prosent i 2018, og ned igjen til 13,3 prosent i 2019.

Samtidig styrker alle de andre partiene på venstresiden seg fra 2017 til 2019, Rødt, SV og MDG markant til henholdsvis 12, 21,1, og 13,3 prosent i 2019, mens det på høyresiden primært er Venstre som taper stemmer fra 10,1 prosent i 2017 til 5,7 prosent i 2019. Venstre har helt siden 2005 ligget over 10 prosent i støtte fra journalistene – i 2013 hele 15 prosent, men faller under 10 prosent for første gang i 2018. Denne endringen kan mest trolig forklares med en sterk fremgang for MDG i samme periode, fra 8,1 prosent i 2017 til 13,3 prosent i 2019.

Bortsett fra dette er det lite endring på tvers av de to blokkene i norsk politikk, venstre- og høyresiden. De politiske preferansene ser ut til å variere innad i blokkene, mer enn på tvers av dem, slik vi også ser at befolkningens preferanser har utviklet seg ved de siste stortingsvalgene.² For journalistenes del har dette gått mest ut over Arbeiderpartiet, som har falt fra en topp på 43 prosents støtte blant norske journalister i årene 2009 og 2015, til 22,3 prosent i 2019, mens Høyre har gått fra å ha støtte blant 23, 22 og 24 prosent av journalistene i årene 2011-2013, til en mer normal støtte på 13,3 prosent i 2019.

Det er kanskje ikke så merkelig, gitt at medias rolle, som politikkenes fjerde statsmakt, blant annet er å lete etter feil og mangler hos de som til enhver tid innehar maktposisjoner. Men det er ikke noe entydig mønster her som viser noen form for lovmessighet i denne utviklingen. Ap hadde sin høyeste oppslutning blant journalister i stortingsvalgåret 2009, da partiet var i regjering, men også i 2015, da Ap var i opposisjon. Mens Høyre fikk sterk støtte blant journalistene i de siste årene under den rødgrønne regjeringen, for deretter å falle til dagens lave oppslutning etter å ha sittet med regjeringmakten siden 2013.

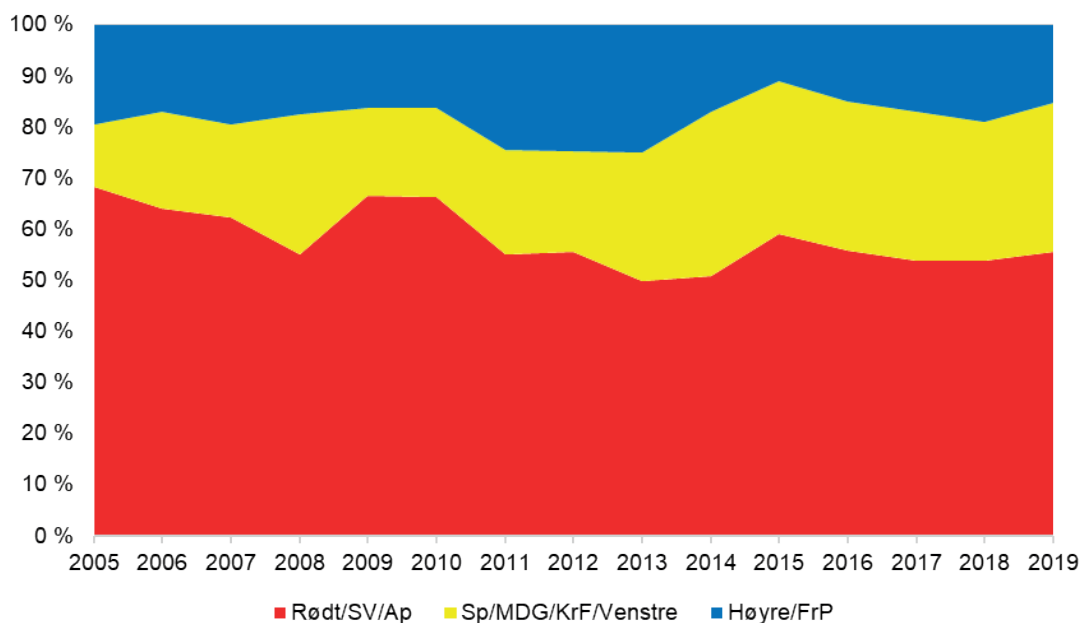
Hvem vinner sentrum?

Dersom vi åpner opp for en tredeling av det politiske landskapet hvor Høyre og Fremskrittspartiet utgjør en klart definert høyreside, og Rødt, Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet en klart definert venstreside, vil ofte Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, Kristelig Folkeparti og Venstre definere seg selv som et sentrum i norsk politikk. Hvis vi lar dem gjøre det, ser vi av figur 2

nedenfor at det siden valget i 2013 er de fire partiene i sentrum som relativt sett har økt mest når det gjelder støtten blant norske journalister.

I 2019 fordelte de tre grupperingene av politiske partier seg blant norske journalister med 55 prosent som sa at de ville ha stemt Rødt, SV eller Ap «dersom det var stortingsvalg i morgen», 29 prosent som ville ha stemt Sp, MDG, KrF eller Venstre, mens 15 prosent sa at de ville ha stemt Høyre eller FrP. Hva med sentrum? Her er tendensen fra storingsvalgåret 2017 til 2019 klar: Venstre har svekket seg mens MDG har styrket seg, og derved har venstresiden ytterligere styrket sin posisjon blant norske journalister.

Figur 2 Endringer i styrkeforholdet mellom partiene hos journalistene 2005-2019 (prosent)

Spørsmål: Dersom det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på?

Kilde: *Medieundersøkelsen 2016*, s. 2; 2017, tab. 32 og 2019, tab. 27.

Selv om Miljøpartiet De Grønne definerer seg som et blokkuavhengig parti er MDG det partiet som oftest stemmer sammen med SV og Rødt på Stortinget i de situasjonene hvor det ikke oppnås enstemmighet blant de politiske partiene. Nå kan ikke sammenfallende stemmegivning nødvendigvis sidestilles med reell politisk enighet, siden mange voteringer for eksempel slås sammen til én votering. Men ifølge nettstedet Holder de ord, har MDG stemt sammen med Rødt i 79, 84 og 88 prosent av sakene i de tre stortings-sesjonene etter valget i 2017, mens de har stemt sammen med SV i 80, 87 og 91 prosent av sakene i samme periode. I den siste stortings-sesjonen 2019-2020 har MDG like ofte som SV stemt sammen med Rødt, mens MDG kun har støttet Høyre i 24, 19 og 13 prosent av sakene siden valget i 2017. Støtten til FrP er nesten identisk med støtten til Høyre, mens den er litt høyere for KrF og Venstre. I siste stortings-sesjon har MDG likevel kun stemt sammen med KrF, Venstre og Høyre i 13 prosent av sakene og med FrP i 15 prosent. Selv for Arbeiderpartiet har støtten fra MDG vært på under 65 prosent og for Senterpartiet under 60 prosent i disse stortings-sesjonene.³

Det er derfor ikke noen tvil om at hvis MDG fortsetter å øke sin støtte blant norske journalister på bekostning av Venstre, er det den radikale venstresiden som vinner frem – i hvert fall så lenge venstresiden er i opposisjon. Vinteren 2019 sa 46,4 prosent av norske journalister at de ville ha stemt Rødt, SV og MDG «dersom det var stortingsvalg i morgen», mens bare 17,8 prosent av befolkningen sa det samme. Hva betyr dette for den rollen massemediene har i å sette dagsorden for samfunnsutviklingen som en fjerde statsmakt, som opinionsformidler og opinionsskaper, og som forum for offentlige debatter? Har massemediene et medansvar for den kløften mellom politikerne og befolkningen som ser ut til å ha utviklet seg i mange demokratiske stater i dag, gitt at journalistenes holdninger er så forskjellige fra befolkningens?

Journalister som opinionsformidlere og opinionsskaper

Uten ytrings- og pressefrihet, og uten et variert tilbud av massemedier der denne friheten kan komme til uttrykk, er demokratiet utenkelig. Ytrings- og pressefrihet gir likevel ingen garanti for at media utfører oppgaven sin som «en fjerde statsmakt» på en tilfredsstillende måte. Når vi ser nærmere på medias politiske rolle, må vi derfor ikke bare feste oss ved de positive sidene ved ytrings- og pressefriheten og det moderne mediesamfunnet, men også rette et kritisk søkelys på hvordan journalistene utfører sine oppgaver.

Det er en gylden regel i journalistikken og blant redaktører at det skal være et tydelig skille mellom meningsbærende lederartikler og kommentarer på den ene siden og nøytral journalistikk på den andre. Dette fremkommer også klart i pressens egen Vær varsom-plakat og Redaktørplakaten, som er opprettet av Norsk Presseforbund for å overvåke og fremme den etiske og faglige standarden i norsk presse. Men, som leder for tankesmien Civita og tidligere statsråd Kristin Clemet har påpekt, skjer det også at holdninger fra kommentatorene og redaksjoner forplanter seg inn i den ordinære journalistikken ved at mediene konstruerer eller forstørker konflikter på sentrum-høyre- eller sentrum-venstre-siden i politikken.⁴

Det vil si at vi får en form for kampanjejournalistikk hvor journalister kan ha en tendens til å «gå i flokk» og ikke går av veien for å prøve å felle en statsråd dersom dette oppfattes som opportunt fra deres ståsted der og da, uten at det kanskje er et politisk grunnlag for dette i utgangspunktet. Det viser også internasjonal forskning på feltet. I flere tiår har sosiologer og medieforskere påpekt at journalister velger og tolker sine saker og data slik alle andre grupper i samfunnet gjør, og som Audun Fladmoe, Hallvard Moe og Kjersti Thorbjørnsrud sier, konstruerer journalister ofte sine bilder av verden i like stor grad som at de speiler den.⁵

De tre forskerne har sett på om dette kan skyldes mulige økonomiske interesser eller politiske forbindelser blant journalister og redaktører, eller om det rett og slett har med en mediedrevet logikk å gjøre at journalisters og redaktørers personlige integritet utfordres. Men det er vanskelig å se hvorfor dette eventuelt skulle være en større utfordring i dag enn tidligere. Antagelig skyldes det i så fall også en økende fragmentering og polarisering i bruken av media, kombinert med at det brukes mindre midler på tradisjonell journalistikk, spesielt i trykte medier, enn tidligere. Dessuten må en eventuelt økende mistro til media også sees i sammenheng med en generelt nedadgående tillit til politiske, økonomiske og kulturelle eliter selv i liberale demokratier de senere årene.⁶

God tiltro til norske journalister og media

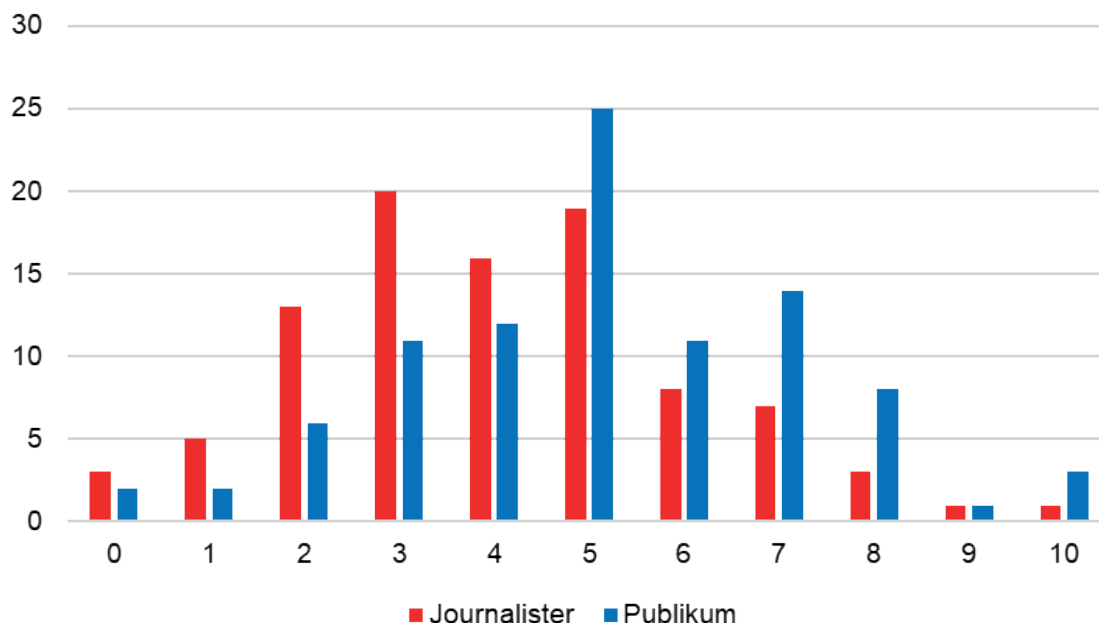
I en internasjonal survey gjennomført i 2019, sa 46 prosent av de spurte i Norge at de «det meste av tiden» stolte på media. Det var omtrent som i andre land det er naturlig å sammenligne Norge med, bortsett fra Frankrike og USA, hvor bare en fjerdedel og en tredjedel sa det samme, og Danmark og Finland i den andre enden, hvor hele 57 og 59 prosent stolte på media «det meste av tiden».⁷ I *Medieundersøkelsen* fra 2019 underbygges denne tiltroen til norske medier til en viss grad ved at 58 prosent i befolkningen sier at de generelt har noe tiltro til media, mens 23 prosent sier at de har stor tiltro. Samtidig sier 55 prosent av norske journalister at de generelt har stor tiltro til mediene, og 40 prosent at de har noe tiltro. Dette må kunne sies å være en markant forskjell, og et uttrykk for en selvopfattelse blant norske journalister om egen uavhengighet som befolkningen ellers ikke ser ut til å dele i like stor grad.

Resultatet er litt mer likt når journalistene og publikum får spørsmålet om norske nyhetsmedier «sørger for at ulike syn kommer til uttrykk», men fremdeles med en markant forskjell. Da svarer 19 prosent av befolkningen at de er helt enig, og 44 prosent at de er delvis enig, mens tilsvarende tall for journalistene er 26 og 57 prosent. Det er likevel få som er delvis eller helt uenig i dette og i spørsmålet om de har generell tiltro til norske medier. Faktisk er det så få at dette i seg selv kan være en demokratisk utfordring, særlig hvis vi kontrollerer mot spørsmålet om hvorvidt nyhetsmediene ofte gir «et uriktig bilde av det norske samfunnet». Da sier 9 prosent av publikum at de er helt enig i dette, mens 33 prosent sier at de er delvis enig, mens tilsvarende tall for journalistene er 2 og 23 prosent. På motsatt side sier 37 prosent av journalistene at de er delvis uenig i dette og 25 prosent at de er helt uenig, mens 22 prosent av befolkningen er delvis uenig i dette og 14 prosent helt uenig.

Er journalistene sine politiske holdninger bevisst?

Medieundersøkelsen 2019 inneholdt også et spørsmål hvor norske journalister og publikum skulle plassere seg selv på en skala fra 0 til 10 etter hvor de mente de at hører hjemme langs høyre/venstre-aksen i norsk politikk. Spørsmålet som ble stilt var: «I politikken snakker man ofte om «venstresiden» og «høyresiden». På neste side er en skala der 0 representerer de som står helt til venstre politisk, 10 representerer de som står helt til høyre politisk, og 5 representerer de som plasserer seg i midten politisk. Hvordan vil du plassere deg selv på en slik skala?».

Figur 3 Hvordan vil du plassere deg selv mellom venstre- og høyresiden? 2019 (prosent)

Spørsmål: I politikken snakker man ofte om «venstresiden» og «høyresiden». Nedenfor er en skala der 0 representerer de som står helt til venstre politisk, 10 representerer de som står helt til høyre politisk, og 5 representerer de som plasserer seg i midten politisk. Hvordan vil du plassere deg selv på en slik skala?»

Kilde: Medieundersøkelsen 2019, tab. 18.

Som vi ser, er det igjen store forskjeller på journalisters og publikums politiske preferanser, også når de skal plassere seg selv langs denne mest uttalte skillelinjen i norsk politikk: mens 33 prosent av befolkningen plasserer seg til venstre for midten mellom «høyresiden» og «venstresiden», gjør 57 prosent av journalistene det, og bare 20 prosent av dem til høyre for midten, mens 37 prosent av befolkningen gjør det.

Hvorvidt den store forskjellen i politiske holdninger mellom befolkningen og norske journalister er kjent for folk flest, er usikkert. Men i *Medieundersøkelsen 2019* svarte 24 prosent blant publikum at de var helt enig i at «journalister og redaktørers politiske ståsted preger journalistikken i Norge», mens 38 prosent var delvis enig i dette og 20 prosent hverken var enig eller uenig. Blant journalistene var det 12 prosent som var helt enig og 43 prosent som var delvis enig, og 15 prosent hverken eller. Men 21 prosent av journalistene var delvis uenig i dette utsagnet og 6 prosent helt uenig, mens tilsvarende tall for publikum var 9 og 5 prosent. Slik sett må vi kunne si at norske journalister ser ut til å være seg denne utfordringen bevisst, om enn de i litt mindre grad enn befolkningen kanskje ser på det som et problem.

Konklusjon

Norske journalisters politiske preferanser går langt mer i favør av partiene på venstresiden enn høyresiden i norsk politikk, og journalistene er langt mer radikale når de ser seg selv langs høyre/venstre-aksen enn befolkningen forøvrig. Likevel har befolkningen ganske stor tiltro til journalistene, og til at de speiler et mangfold i det norske samfunnet på en generelt god måte, men denne tiltroen er langt større blant journalistene selv enn i befolkningen.

Journalistenes støtte til de politiske partiene varierer over tid, slik den også gjør for velgerne. Men ifølge *Medieundersøkelsen* ser det ut til at variasjonene for journalistene har vært mest markante før og etter stortingsvalgene, og da særlig for journalistenes holdninger til de to største og mest sannsynlige regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Høyre. Disse har både økt og mistet støtte blant journalistene i forbindelse med mulige regjeringsskifter. Over tid er det likevel en klar tendens til at begge har mistet støtte blant journalistene, særlig Arbeiderpartiet.

De tre partiene som har fått økt oppslutning fra norske journalister over tid, og ikke minst siden siste stortingsvalg i 2017, er de som oftest stemmer sammen i Stortinget (hvis ikke enstemmighet) og som tilhører ytterste venstre på høyre/venstre-aksen i norsk politikk: Rødt, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. I *Medieundersøkelsen 2019* sa 46,4 prosent av norske journalister at de ville ha stemt Rødt, SV og MDG «dersom det var stortingsvalg i morgen», mens bare 17,8 prosent av befolkningen gjorde det. Hvis vi fortsatt skal ha tiltro til norske journalister, er det viktig at de er seg dette bevisst.

Notatet er skrevet av Jan Erik Grindheim, PhD, statsviter i Civita og ved Universitetet i Sørøst-Norge, Handelshøyskolen.

Civita er en liberal tankesmie som gjennom sitt arbeid skal bidra til økt kunnskap og oppslutning om liberale verdier, institusjoner og løsninger, og fremme en samfunnsutvikling basert på respekt for individets frihet og personlige ansvar. Civita er uavhengig av politiske partier, interesseorganisasjoner og offentlige myndigheter. Den enkelte publikasjonsforfatter(e) står for alle utredninger, konklusjoner og anbefalinger, og disse analysene deles ikke nødvendigvis av andre ansatte, ledelse, styre eller bidragsytere. Skulle feil eller mangler oppdages, ville vi sette stor pris på tilbakemelding, slik at vi kan rette opp eller justere.

Ta kontakt med forfatteren på janerik@civita.no eller civita@civita.no.

Referanser

- 1 Nils Martin Silvola (2020): «Redaktørforeningen går inn som medarrangører av *Medieundersøkelsen 2020*». Journalisten.no. Lastet ned 4.6.2020: <https://journalisten.no/medieundersokelsen-nj-nordiske-mediedager/nj-og-redaktorforeningen-gar-inn-som-medarrangorer-av-medieundersokelsen-2020/404154>.
- 2 Stortingsvalget, velgerundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå 8. november 2017. Lastet ned 2. juni 2020: <https://www.ssb.no/valg/statistikker/vund>.
- 3 Holder de ord (2020): «Hvem stemmer sammen på Stortinget?». Lastet ned 2. juni 2020: <https://enighet.holderdeord.no>.
- 4 Kristin Clemet (2015): «Kampanjejournalistikk». Civita.no. Lastet ned 3. juni 2020: <https://www.civita.no/2015/10/20/kampanjejournalistikk>.
- 5 Hallvard Moe, Kjersti Thorbjørnsrud og Audun Fladmoe (2017): «Perceptions of journalistic bias: Party preferences, media trust and attitudes towards immigration». Arnfinn Haagensen Midtbøen, Kari Steen-Johnsen og Kjersti Thorbjørnsrud (red.): *Boundary Struggles: Contestations of Free Speech in the Norwegian Public Sphere*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- 6 Anne Lührmann, Valeriya Mechkova, Sirianne Dahlum, Laura Maxwell, Moa Olin, Constanza Sanhueza Petrarca, Rachel Sigman, Matthew C. Wilson & Staffan I. Lindberg (2018). «State of the world 2017: autocratization and exclusion?». *Democratization*, 25:8, s. 1321-1340.
- 7 Amy Watson (2019): «Thrustworthiness of news media worldwide 2019». Statista.com. Lastet ned 3. juni 2020: <https://www.statista.com/statistics/308468/importance-brand-journalist-creating-trust-news/>.